

Як видно з статистики рівень тіньової економіки більший у пострадянських країнах (до яких належимо і ми) і це безперечно говорить про те, що це явище не виникло у певних країнах спонтанно, неочікувана, схильність до тіні була закладена ще у далекому минулому. Але на нашу думку, не можна стверджувати, що ці країни таки приречені на значний рівень тінізації.

На наш погляд, все залежить вже від самої країни точніше від влади і від населення. Від правлячої верхівки залежить той фактор який «кидає» населення в тінь, тобто надмірний податковий тягар, не чіткий податковий механізм, низький рівень доходів, бюрократія, тощо. А від населення, у свою чергу, залежить теж не мало, адже це нам обирати вести чесну гру чи ні, чи платити податки, чи брати зарплатню в конвертах, чи давати хабарі і, в решті решт, чи брати ті самі хабарі. Нам українцям не з чужих слів чути про те, що все в наших руках і якщо ми захочемо, то все ж зможемо побудувати таку країну, яку буде не соромно залишити нащадкам. У цьому контексті хочеться згадати слова славного українського поета Т.Г. Шевченка: «Борітеся і поборете».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Тенденції тіньової економіки у січні-вересні 2016 р. [Електронний ресурс] \ – Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>.*
2. *Тіньова економіка: чим керує уряд [Електронний ресурс] \ – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/blog/tinova-ekonomika-chym-keruye-uryad>.*
3. *Фрідріх Шнайдер «Скриваясь в тени» [Електронний ресурс] \ – <https://www.imf.org/external/pubs/ft/issues/issues30/rus/issue30r.pdf>.*
4. *Втеча капіталу і тінізація [Електронний ресурс] \ - Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/columns/2016/12/2/613088/>.*

Олива Тетяна Миколаївна, студентка 5 курсу,
Ісарик Леся Миколаївна, студентка 5 курсу,
Рудейчук Світлана Володимирівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів,

СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ БУХГАЛТЕРА

Перед бухгалтером кожного дня постають нові проблеми, які потребують професійного тлумачення, що базується на його знаннях і досвіді. Проте, реалії та умови ведення бізнесу, де бухгалтер повинен бути аналітиком, економістом, юристом, фінансистом, аудитором, програмістом, вимагають не тільки самостійно, на свій страх та ризик, застосовувати в діяльності професійні судження і приймати рішення, та мати змогу відстояти їх правомірність. Професійна думка бухгалтера формується в умовах розширених меж облікової роботи, наявності альтернативних варіантів (методів, прийомів) ведення обліку, де бухгалтерський облік фундаментально відрізняється від “обліку за правилами” [1]:

Ймовірність виникнення професійного ризику обліківця виникає в господарських ситуаціях, які характеризуються невизначеністю, умовами відсутності чітких вказівок. Крім зовнішніх, важливу роль відіграють суб’єктивні фактори, що виражаються у професійній підготовці фахівця, його знання та досвід та етика. Таким чином, від

професіоналізму бухгалтера повністю залежить майновий стан підприємства, його фінансова стійкість та майбутня платоспроможність.

Сутність професійного ризику бухгалтера зводиться до вибору та балансування мінімізації втрат від негативних наслідків господарських ризиків та максимізації можливих очікуваних сприятливих наслідків від прийнятого рішення на основі професійного судження бухгалтера. Оптимальність рішення завжди пов'язана з ризиком, тому при прийнятті ефективного управлінського рішення необхідно визначити ризики інших альтернативних рішень та прорахувати умови і наслідки реалізації професійних ризиків. Застосування професійного судження в умовах ризику та невизначеності передбачає відповідальність бухгалтера за його професійну діяльність.

У більшості випадків причинами ризику є помилки та порушення облікових працівників допущені при веденні бухгалтерського обліку та складання звітності. Порушення передбачають навмисне викривлення облікової інформації. Ризики, пов'язані з навмисними діями облікового персоналу, стосуються проблеми порушення моральності обліку, яке відбувається внаслідок діяльності або бездіяльності бухгалтерської служби на всіх етапах облікового процесу.

Помилки, які здійснюються бухгалтером ненавмисно, можуть бути спричинені такими факторами, як недостатня кваліфікація працівників, недбале ставлення до виконання обов'язків, неправильна організація роботи в частині розподілу обов'язків, виконання роботи з великим обсягом даних, морально-психологічний стан працівника, невідповідність темпераменту виконавця обліковій роботі, напружений психологічний клімат в колективі бухгалтерської служби.

Комп'ютерні інформаційні системи зменшують обсяг розрахункових дій, рутинної паперової роботи, та дозволяють в будь-який момент розрахувати важливі економічні показники та сприяє рішенням інших задач. Але комп'ютеризація бухгалтерського обліку, окрім оптимізації та оперативності обліку, спричиняє появу професійних ризиків, наслідками яких є некоректна трансформація облікової інформації, формування та представлення недостовірної звітності її користувачам (в свою чергу виникає інформаційний ризик).

В даному контексті виникають ще два види професійних ризиків бухгалтера: перший виникає при недостатній кваліфікації бухгалтера щодо застосування комп'ютерних програм бухгалтерського обліку, надмірна довіра бухгалтера автоматичним процедурам програмного забезпечення (навіть при некоректній роботі програми) та відсутність контролю за вихідними даними, допущення помилок у програмному забезпеченні на етапі програмування при неправильній постановці бухгалтером задачі чи написанні програмістом відповідного алгоритму, несвоєчасне збереження даних, відсутність системи захисту від несанкціонованого доступу до комп'ютерної системи бухгалтерського обліку. Другий – зовнішній – порушення роботи Інтернет-системи, системи “Клієнт-банк”; недостовірність вхідної інформації, комп'ютерні віруси та ін..

З метою уникнення (зменшення) професійного ризику бухгалтера керівництву необхідно виділити основні заходи нейтралізації та управління професійними ризиками в бухгалтерському обліку. Серед яких є: підбір персоналу на основі анкети для визначення рівня компетентності кандидата, укладання договору про професійну відповідальність, де визначено види і випадки настання адміністративної та кримінальної відповідальності, наслідки професійних ризиків бухгалтера, обов'язки підприємства та працівника бухгалтерської служби, розподіл обов'язків та складання

посадових інструкцій, здійснення підприємством самострахування наслідків професійного ризику бухгалтера (створення відповідних резервів), або ж підписання страхового полісу зі страховою компанією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Вітлінський В. В. Ризик як комплексне поняття / Вітлінський В. В. // Фінанси України. – 2014. – №5. – С. 122-127.*

Ляхович Діана Степанівна, магістр 1 курсу
Данилишин Володимир Іванович, к.е.н., доцент
доцент кафедри обліку та фінансів,

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Економічна реформа, яка проводиться в Україні, потребує визначення реальних доходів місцевих бюджетів. Одним із суттєвих джерел наповнення місцевих бюджетів може стати податок на нерухомість. Вдосконалення податку на нерухомість в Україні є одним із питань, яке має вагомe значення для наповнення місцевих бюджетів і адаптації українського законодавства до стандартів країн-членів ЄС. Світовий досвід запровадження податку на нерухомість може стати одним із головних чинників у вирішенні наведених питань. У зв'язку з цим на сьогодні є надзвичайно важливим вивчення досвіду країн-учасників Європейського Союзу з цього питання, і впровадження зарубіжного досвіду у сфері використання місцевих податків в Україні.

Світовий досвід показує, що податок на нерухомість при використанні правильного підходу може стати однією із вагомих статей доходної частини бюджету. На даний час податок на нерухоме майно існує приблизно в 130 країнах, але значимість його різна. У більшості країн надходження від цього податку становлять від 1 до 3% від загальних податкових надходжень на всіх рівнях структур влади, але є і виключення. Так частка цього податку у власних надходженнях місцевих бюджетів становить від 10% – у Данії, Фінляндії, Греції, Люксембурзі; до 50% – у Бельгії, Латвії, Литві, Польщі, Словенії, Іспанії і майже 100% – у Великій Британії, Естонії, Ірландії [1].

Системи оподаткування нерухомості в кожній країні відрізняються своїми особливостями. Так, у Канаді єдиний податок на нерухоме майно існує в усіх провінціях на місцевому рівні, і загалом ґрунтується на вартості нерухомості, оцінка якої проводиться щороку. Місцеві органи влади планують ставку податку на нерухомість виходячи з передбачуваних бюджетних витрат і наявної бази оподаткування. Отже, ставка податку є змінною величиною.

У Великій Британії встановлено єдиний податок на майно, що використовується для здійснення підприємницької діяльності. Органи місцевого самоврядування справляють податок на нерухомість, його база - передбачувана сума річної орендної плати.

У Франції є три види податків на майно - податок на забудовані ділянки, податок на незабудовані ділянки і податок на житло. Це різні види податків і тому можуть справлятися одночасно. Якщо власність на 1 січня податкового періоду перевищує встановлений у законодавчому порядку рівень, а він склав у 2008 р. 770 тис. євро, то фізичні особи сплачують податок на власність. Ставка податку на власність прогресивна, мінімальний її розмір становить 0,55% і поширюється на чисту вартість